

יכול וזה אינו יכול, שנחשב כאילו כל אחד עשה את כל המעשה.

הא כל רגל מהבהמה קמסייע בהדי הדדי לשלש האחרות?

ורבי שמעון מטהר את הטליתות. משום דאזיל לשיטתו בסוגיין, דאפילו זה אינו יכול וזה אינו יכול פטורין שניהם, דכל אחד חשיב כמסייע בלבד. והוא הדין לרגלי המטה, שכל אחת אינה נחשבת כנושאת את רובו של הזב. (5)

אלא, לאו, משום דאמרינן: מסייע — אין בו ממש!

ודחינן: אמר רב יהודה מדיסקרתא: לעולם אימא לך מסייע יש בו ממש. ושאיני הכא דעקרה לה הבהמה את רגלה הרביעית לגמרי מהארץ כשהיא עומדת, ואפילו מסייע לא הוי.

ב. היה הזב רוכב על גבי בהמה והבהמה עומדת, (6) וארבע טליות תחת רגלי הבהמה — טהורות הטליתות, מפני שיכולה הבהמה לעמוד על שלש רגלים, וכל רגל נחשבת כאילו היא הרגל הרביעית, ואינה אלא כמסייע.

ומקשינן: וכיון דזימנין עקרה הא זימנין עקרה הא, כלומר, שאין אנו יודעים איזו רגל היא עוקרת, וכל אחת בספק שמא היא מהשלש שלא נעקרו, (7) ליהוי כזב המתהפך שמטמא מספק? (8)

דלגבי כל רגל אמרינן שהיא אינה יכולה והשלש אחרות יכולות [תוד"ה מפני, ורש"י כתב דהוי זה יכול וזה יכול, ועיין מהרש"א].

מי לא תנן: זב שהיה מוטל על חמשה ספסלים, או על חמשה פונדאות ארנקים ארוכים שמשמשים גם לשכיבה:

ומסקינן לראיה: ואמאי טהורות הטליתות?

רגל אחת ועומדת על שלש, ונמצא שכל רגל פעמים שהיא אחת מהשלש ומטמאה שהרי אינה יכולה לעמוד על שתי רגלים מהשלש, תוד"ה היה.

לחייב את האיני יכול שהרי הוא עכ"פ מסייע. והריטב"א מבאר, דאפילו ר"ש לא פטר אלא כששניהם שוים שהם יכולים או אין יכולים והרי הם כשותפים במלאכה ההיא, אבל כשאינם שוים שהאחד יכול והשני אינו יכול הרי הם כל אחד מהם לעצמו וכאילו לא נשתתף חבירו עמו ולא הוי שנים שעשאוהו.

7. הקשה החזו"א בזבים סי' ג' סקי"א דמאי ס"ד דרב יהודה, דהא כיון דעקרא חדא א"כ שלש האחרות טמאות ויש כאן רוב טמאים וכל דפריש מרובא פריש, ואפילו ברה"ר לא מהני ספק טומאה כשיש רוב טומאה.

5. רש"י. והתו' בד"ה וכ"ש, חולקים, דשאני התם גבי שבת דפוטר ר"ש בזה אינו יכול וזה אינו יכול משום דאיכא קרא לפטור ואין ללמוד מזה לכל התורה כולה, אלא טעמא דר"ש דבעי שכל טלית בפני עצמה תישא את הזב עליה [ועיין לקמן בע"ב הערה 4].

8. ואפילו ברה"ר טמא, דכיון דודאי הוא שנטמאו אותן טליות שתחת שלש הרגלים שלא עקרה אלא שאיננו יודעים איזה הם, בכה"ג לא אמרינן ספק טומאה ברה"ר ספיקו טהור כמו בשני שבילין, תוד"ה וכיון, ומהרש"א שם.

6. דאם היתה דמהלכת הרי כל עשה היא עוקרת